

SOERAKARTASCHE COURANT.

NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

Uitsluitend Agent voor Europa E. ELSBACH (8 Rue Milton) te Parijs.

Abonnementsprijs f 7.50 per halfjaar
bij vooruitbetaling.

De *Soerakartasche Courant* verschijnt tweemaal 's weeks: **Dinsdag** en **Vrijdag**, uitgezonderd feestdagen.

Advertentiekosten behalve het zegel voor elke 10 woorden voor 2 plaatsingen f 1.— elke volgende plaatsing de helft.

Inzending der Advertentiën tot op den dag der uitgave vóór 10 uur.

ONTWERP-ORDONNANTIE.

Reglement

voor den huur en verhuur van gronden voor den landbouw

IN

Soerakarta en Djokjakarta.

Slot

(vervolg Art 20)

Bij beschikking over een grooter gedeelte van den grond dan gebruikelijk is bij bestaan van giebagan overeenkomst, moet met den landbouwer ten overstaan van het bestuur overeengekomen worden omtrent een billijke schadeoostelling; afgescheiden van de, in de vorige alinea bedoelde bijbetaling.

b Onder benkok-stelsel wordt verstaan dat den landbouwer voor anderen dan bij Art. 19 bedoelden dienstplichtigen arbeid ten behoeve van den huurder wordt verzekerd het volle genot van een uitgestrektheid gronds, welker netto opbrengst gelijk staat met de som der dagloonen, welke hij voor dien arbeid zou hebben genoten, berekend naar den sub a genoemden maatstaf.

In overeenstemming met dit een en ander is het hoofd van gewestelijk bestuur des noods bevoegd, ter zake van de exploitatie der ondernemingen, voor elk afzonderlijk een regeling vast te stellen.

Gedwongen levering van klappers en andere vruchten, van bamboe, alang-alang, brandhout enz., alsmede van pluimgedierte of andere ten deze niet genoemde zaken, het doen van hefvingen op passers of andere plaatsen, het opleggen van belastingen, het dwingen van bevolking tot levering of verkoop der huiden van geslacht vee zijn verboden.

Alleen mag bij onvoorziene rampen, tot afwending of dadelijke herstelling van de bevolking gevorderd worden de levering van materialen, doch tegen billijke betaling.

Artikel 21.

De huurder is verplicht binnen den door het hoofd van gewestelijk bestuur bepaalden tijd, naar behoren te voldoen aan diens uitnodigingen, om opgaven en inlichtingen omtrent al wat betrekking heeft op hunne huurlanden, en, des gevorderd, die opgaven te beëdiggen.

Overtreding van dit artikel wordt telkens gestraft met een geldboete van f 5 (vijf gulden) tot f 50 (vijftig gulden).

Artikel 22.

Door de huur van gronden voor den landbouw in Soerakarta en Djokjakarta wordt geene verandering gebracht in de verhouding

van die gronden met de daarop gevestigde bevolking en hoofden tot de Javaansche vorsten en het Nederlandsch Indisch Gouvernement.

De Javaansche verhuurders, die gehouden zijn, zonder hooger beroep, te eerbiedigen de uitspraken door of namens den Javaanschen vorst gegeven, ten aanzien van de instellingen en gewoonten des lands, omtrent de rechten en verplichtingen uit het gebruik van de gehuurde gronden voortvloeiende, kunnen niet meer rechten of minder verplichtingen aan de Europeesche huurders overdragen dan zijzelve bezitten.

In het belang van de Europeanen en met hen gelijkgestelde personen, die gronden voor den landbouw in Soerakarta of Djokjakarta gehuurd hebben, worden echter hunne bezwaren en geschillen, ten aanzien van de opvolging van de Javaansche instellingen en gewoonten omtrent de rechten en verplichtingen uit het gebruik van de gehuurde gronden voortvloeiende, in verband met de bovenstaande artikelen zonder hooger beroep, beslist in gemeenschappelijk overleg tusschen den betrokken Javaanschen vorst of zijnen Rijksbestuurder en het hoofd van gewestelijk bestuur, na partijen voor zich te hebben doen verschijnen en hunne belangen te hebben gehoord.

De oproeping van partijen om op een bepaalden dag en uur voor het hoofd van gewestelijk bestuur te verschijnen, geschiedt schriftelijk.

Bij niet verschijning wordt de oproeping, tenzij de landhuurder de ontvangst der missive schriftelijk heeft erkend, wat dezen aangaat, bij gerechtelijke acte herhaald, en het geschil daarna, zelfs zonder dat partijen verschenen zijn, beslist.

Van deze beslissing wordt met vermelding van de gronden, waarop zij rust, acte opgemaakt, ondertekend door den Javaanschen vorst of zijn Rijksbestuurder en het hoofd van gewestelijk bestuur.

Artikel 23.

Ten aanzien der regelingen, bedoeld in de Art. 19 en 20 en der zaken bedoeld in Art. 22 kan het hoofd van gewestelijk bestuur zich doen voorlichten door commissien bestaande uit voornamelijk Javaansche hoofden en minstens twee landhuurders ter zijner keus.

Ook Europeesche ambtenaren kunnen voor die commissien worden aangewezen.

Partijen in geschil of een hunner hebben het recht een zoodanige commissie te vorderen.

Het hoofd van gewestelijk bestuur bepaald de reis en verblijfkosten voor die commissien en brengt die ten laste van s'lands kas of ten laste van de verliezende partij; al naar gelang de commissie is benoemd of op grond van de artikelen 19 en 20 of op grond van Art. 22.

Partijen in geschil kunnen verplicht worden een som gelds voor of bij het hoofd van

gewestelijk bestuur te deponeren tot bestrijding der kosten.

Artikel 24.

De door het hoofd van gewestelijk bestuur bekrachtigde en geregistreerde overeenkomsten van huur en verhuur van gronden voor den landbouw in Soerakarta en Djokjakarta, kunnen worden ontbonden met wederzijds goedvinden van huurder en verhuurder, die zich alsdan omtrent de gevolgen van de ontbinding moeten verstaan.

Deze ontbinding wordt echter niet geacht breken die partijen wettelijke gevolgen te hebben, zoolang de ontbonden schriftelijke overeenkomsten niet aan het hoofd van gewestelijk bestuur aangeboden zijn om van het register te worden afgeschreven.

Artikel 25.

Wanneer de Javaansche verhuurder mocht wenschen den Europeeschen verhuurder te dwingen tot nakoming van diens verbintenis ten aanzien van feiten, die niet in verband staan met de opvolging van de Javaansche instellingen en gewoonten, omtrent de rechten en verplichtingen uit het gebruik van gehuurde gronden voortvloeiende, dan wel mocht verkiezen te vorderen ontbinding der verbintenis met vergoeding van kosten, schaden en interessen, kan hij, zonder tusschenkomst van de Regeering, inroepen de uitspraak van de rechters bij algemeene verordeningen aangewezen voor den Europeaan of met dezen gelijkgestelden persoon, met wien hij de verbintenis aangegaan heeft.

Artikel 26.

Bij het ontbinden of eindigen van de huur en het ontruimen van de gehuurde gronden, mag de huurder afbreken en wegnemen alle door hem daargestelde gebouwen, werken en beplantingen, ten ware de verhuurder genegen zij die zaken geheel of gedeeltelijk tegen een billijke vergoeding, door het hoofd van gewestelijk bestuur, na raadpleging van twee deskundigen ten zijner keuze te bepalen, over te nemen en aan zich te houden.

De verhuurder heeft bovendien het recht van terughouding op die zaken tot dat de huurder hem het verschuldigde volledig heeft voldaan.

Artikel 27.

De huurder is niet bevoegd, om bij het ontbinden of eindigen van de huur en het ontruimen van de gehuurde gronden, te vorderen, dat de verhuurder betale de waarde van de door den huurder daargestelde gebouwen, werken en beplantingen, welke zich op die gron-

bord was. De laatste woorden, die in de rue Dauphine mijne ooren bereikten, was deze volzin van vrouw Gabin.

— Gaat zachtjes naar beneden en vertrouw de leuning op de tweede verdieping niet. Zij zit los.

Men droeg mij weg, ik had een gevoel alsof ik op een onstuimige zee gerold werd. Daarbij komt nog dat van dit oogenblik afaan mijne herinneringen zeer onbestemd zijn. Ik kan mij echter nog te binnen brengen dat het eenige wat mij bezig hield, nog was mij rekenschap te geven van den weg, die wij volgden om naar het kerkhof te gaan. Ik kende geen enkele straat in Parijs, de juiste ligging van de kerkhoven, waarvan men mij soms de namen genoemd had, was mij onbekend en dat verhinderde mij niet om met de laatste vonken van mijn verstand te bespeuren of wij rechts en links insloegen. De lijkwagens hotste mij over de straatsteenen, om mij heen rolden de rijtuigen, stapten de voetgangers en veroorzaakten een verward gedruisch, dat sterker werd door den weerklink in de kist. Daarbij had ik den weg vrij juist gevolgd. Men maakte halt, ik werd gedragen en ik begreep dat wij in de kerk waren maar toen de lijkwagen zich op nieuw in beweging stelde, verloor ik alle besef van de plaatsen die wij door gingen. Klokgehuï kondigde mij aan, dat wij een kerk voorbij kwamen, een zachtere beweging deed mij bemerken dat wij op een voetpad waren. Ik was als een veroordeelde, die naar de stapelplaats geleid werd, verstompt, den laatsten slag verwachtende en die kwam maar niet.

den bevinden.

Slechts de alip kan bij het ontbinden of eindigen van den huur en het ontruimen van de gehuurde gronden door den huurder van den verhuurder gevorderd worden, voor het geval dat de huurder bij den aanvang van de huur ook alip betaald heeft.

Artikel 28.

Gouvernements onderdanen, die in Soerakarta en Djokjakarta den landbouw uitoefenen, zonder daartoe overeenkomstig dit Reglement gerechtigd te zijn, worden op last van het hoofd van gewestelijk bestuur van de gronden, waarop zij hun bedrijf uitoefenen verwijderd, des noods met behulp van den sterken arm, terwijl de schulden in verband staande met zoodanige occupati van gronden niet invorderbaar zijn in rechten.

De ter zake gesloten overeenkomsten zijn van rechtswege nietig.

Artikel 29.

Alle overtredingen van dit Reglement waarop geen bepaalde straf is gesteld, worden gestraft met een geldboete van f 25.— (vijf en twintig gulden.)

Overtreding van de artikelen 14, 17 en 18, zoomede handelingen in strijd met de regelingen, bedoeld bij artikelen 19 en 20 of wel de beslissingen bedoeld bij Art. 22 van dit Reglement, kunnen tengevolge hebben.

a. Voor den huurder, ontzetting uit het beheer der onderneming en wegering der bekrachtiging van ontwerpovereenkomsten betreffende nieuwe inhuur van gronden of verlenging van bestaande overeenkomsten.

b. Voor den beheerder en andere personen, in dienst van den huurder, intrekking van de vergunning om het beheer te voeren of op de onderneming werkzaam te zijn. De huurder, die uit het beheer der onderneming is ontzet, is verplicht binnen drie maanden na het ter zake genomen besluit van den Resident of, bijaldien de nadere beslissing van den Gouverneur-Generaal wordt ingeroepen, na de beslissing tengeroepen van het Hoofd van gewestelijk bestuur in het beheer der onderneming te voorzien.

Bij niet voldoening van deze verplichting wordt de huurder gestraft met eene boete van f 500. (vijf honderd gulden,) tot f 2000 (twee duizend gulden) welke boete bij voortdurende onwil of nalatigheid om in het beheer der onderneming ten genoeye van het hoofd van gewestelijk bestuur te voorzien en na verloop van drie maanden zal moeten herhaald worden. Indien na verloop van wederom drie maanden nog niet door den huurder in het beheer ten genoeye van het Hoofd van gewestelijk bestuur is voorzien, worden de door

Men hield op en men trok mij uit den lijkwagen. Alles was spoedig afgedaan. Alle geruisch had opgehouden, ik gevoelde, dat ik op een eenzame plaats, onder boomen, met den hemel boven mijn hoofd was. Zekerlijk volgden eenige lieden den lijkbaar, de bewoner van het hôtel, Simoneau en anderen, want ik hoorde fluisteren. Ik hoorde psalmen zingen, een priester brabbelde wat latijn. Men ging gedurende twee minuten voort. Op eens gevoelde ik dat ik naar onlaag ging, terwijl dat touwen langs de hoeken van de kist schuurden, wat een geluid gaf alsof er op de snaren van een gebroken contrabas gestreken werd. Dat was het einde. Een vreeselijke knal, als een kanonschot ontplofte naast de linkerzijde van mijn hoofd, een tweede aan mijne voeten, een ander nog heviger op de hoogte van mijn buik, met zoolveel geweld, dat ik de doodkist in tweeën gebroken waande. En ik bezwijnde.

IV.

Hoelang bleef ik aldus? Ik zou het niet kunnen zeggen. Een eeuwigheid en een seconde duren even lang in het niet. Ik bestond niet meer. Zachtjes aan kwam de overtuiging van te leven bij mij terug. Ik sliep altoos nog maar begon te droomen. Een nachtmerrie kwam uit den zwarten achtergrond, die mijn gezichteinder uitmaakte te voorschijn. En die droom was een vreemde inbeelding die mij zoo dikwijls, als ik mijne oogen geopend had, plaagde; als k met mijne zinnen voorbeschikt om akeligheden uit

Feuilleton.

De dood van Olivier Becaille.

Vervolg.

III.

— Nu, hoorde ik de schorre stem van een der lijkbezorgers zeggen, ze hebben het hout niet gespaard, de doos is te lang.

— Net goed voor hem, voegde er een ander vrolijk bij, dan hoeft hij het ruim.

Ik was niet zwaar en daar verhengden zij zich over, want zij moesten mij drie verdiepingen naar beneden dragen. Toen zij mij bij de schouders en de voeten aanvatten, werd vrouw Gabin eensklaps nijdig.

— Vervloekte straatmeid, riep zij uit, wacat ik zal je leeren om door de spleten te loeren.

Dédé had de deur op een kier gezet en er haar verwilderd gelaat door heen gestoken. Zij wilde zien hoe die mijnheer in de doos gestopt werd. Twee klappen, die goed aan moesten komen klonken en werden gevolgd door een uitbarsting van schreien. Toen de moeder weder binnen gekomen was, sprak hij met de mannen, die mij in de kist schikten, over zare dochter.

hem gesloten overeenkomsten als van rechtswege ontbonden beschouwd. Deze maatregelen worden door het hoofd van gewestelijk bestuur toegepast bij een met redenen omkleed besluit, welke beschikking echter door den belanghebbende binnen drie maanden na de dagteekening van dat besluit, aan de eindbeslissing van den Gouverneur Generaal kan worden onderworpen.

TEN TWEEDE. Dit Reglement treedt in werking op 1 Januarij 1878.

Overgangs Bepaling. TEN DERDE Tot het opmaken van een register van de bestaande ondernemingen volgens het bij artikel 6 bedoeld model, wordt uiterlijk tot 1 Januarij 1880 aan de landhuurders of hunne vertegenwoordigers de gelegenheid opengesteld, om mondeling of schriftelijk aan het hoofd van gewestelijk bestuur de daartoe noodige inlichtingen te geven. Huurovereenkomsten op 1 Januarij 1880 niet geregistreerd, worden beschouwd als van rechtswege nietig en van onwaarde.

Ingezonden Stuk.

Aan de Redactie van de
Soerakartasche Courant.

Ik heb wel eens hooren beweren dat het publiek over het algemeen de Couranten slechts oppervlakkig leest en heb mij dan geregeld boos gemaakt, omdat ik die bewering hield voor een ongerijmde beschuldiging, terwijl ik mij altoos verbeeld heb, dat ik de Couranten nauwkeurig naga. Voor ongeveer veertien dagen kwam ik echter tot de treurige ervaring dat zulks volstrekt niet het geval is.

In de stad zijnde liep ik, daar ik op het kantoor dien morgen niet te recht kon, met mijn ziel onder den arm rond, toen op eens de melodieuze klanken van de breng-breng in mijne ooren klonken en mij aan het verstand brachten dat er ergens vendutie was.

Nu heeft mijn vrouw mij wel verboden om op venduties te loopen en eigenlijk heeft ze daar groot gelijk in, want ik ben, (het is trouwens mijn eenige slechte hoedanigheid niet) wat koopziek uitgevallen en koop ik dikwijls op vendutie dingen, waaraan wij, volgens mijn vrouw, in de huishouding niets hebben en waarom het bestaande geld beter kon gebruikt worden om een nieuwe Chignon of wat anders, als van Arcken eens hier kwam, voor haar te koopen.

Oftoosch ik er van overtuigd ben, dat mijn vrouw van die zaken meer verstand heeft dan ik, wendde ik mijne schreden, op het geluid afgaande toch naar de vendutie, die gehouden werd ten huize van een persoon, die op het punt stond de plaats te verlaten en jawel, waarachtig ik blijf wéer hangen aan een partijtje boeken voor de luttele som van f 12.50.

Toen ik, na den volgenden dag mijne zaken op het kantoor afgedaan te hebben, te huis kwam, waren de poppen aan het dansen. Niet overdag, want dan heeft mijn vrouw het te druk met de huishouding, maar ze bewaart het fijne voor des avonds en dat wordt mij dan toegediend in den vorm van een bedsermoen, die niet altoos vinnig maar wel lang is. Gewoonlijk hoor ik het einde niet omdat ik ingeslapen ben, voor dat het slot daar is, iets wat haar volstrekt niet hindert, want zij spreekt altoos goed, ook al hoort er niemand naar haar. Dit is waarschijnlijk een van de oorzaken, dat wij nu al zoowat twintig jaren zeer gelukkig te zamen geleefd hebben.

Na een paar dagen (ik kon niet uitgaan, want het regende) haalde ik het partijtje boeken voor den dag, om eens te kijken wat ik wel gekocht had. Ik vond een bijbel, waarin een jusque ici gestoken was, wat Ezechiel IV vers 12 aanwees. Verder een oude peloton-school, een droomboekje, een vertaling van de

te vinden, ik er een gruwelijk genoeg in vond om de ingrijpendste ongelukken te scheppen.

Ik verbeelde mij dan, dat mijn vrouw mij ergens te Guérande afwachte, ik dacht dat ik den spoorwaggen genomen had om bij haar te komen. Toen de trein door een tunnel heen ging, rolde er een zwaar geluid evenals dat van den donder. Het was van een dubbele instorting, die er plaats had. Op den trein was geen enkele steen gevallen, de wagons waren ongedoerd gebleven, voor en achter ons was het vervulft ingestort en wij bevonden ons alsoo binnen in een berg, door rotsblokken ingemetseld. Toen begon een lange en akelige doodstrijd. Geen hoop op hulp; men zoude een maand noodig hebben om den tunnel vrij te maken en dan nog vereischte dat werk oneindige voorzorgen met krachtige machines. Wij waren gevangenen in een soort van kelder zonder uitgang. Ons aller dood was slechts de kwestie van eenige uren.

Ik herhaal het, al dikwijls had mijne verbeelding op zoo iets gearbeid. Het drama werd tot in het oneindige varieerd. Voor schouwspelers had ik mannen, vrouwen en kinderen, meer dan honderd menschen, een menigte, die mij a n houdend verschillende tooneelen leverde. Er waren in den trein wel eenige levensmiddelen; maar het voedsel ontbrak ons spoedig en zonder er nog toe te komen elkander op te eten, twistten de ellendigen om het laatste stuk brood. Hier was een grijsaard, die door vuistslagen teruggedreven, met den dood worstelde; daar was een moeder, die als een wolvijn vocht, om twee of drie

anggers, het Boekje otat van Njonja van Gend en dan nog een boek, dat dat er nog vrij nieuw uitzag en daarom hij mij de gedachte deed opkomen, dat het weinig gelezen was, maar het openslende zag ik, dat het van binnen erg beduimeld was en het zijn buitenste frisheid zeker te danken had aan een papier, dat men er vroeger omheen geslagen had.

(Vervolg hierna.)

Soerakarta.

Maanstand.

Zondag 6 Januari E. K., Zondag 13 Januari V. M.
Zondag 20 Januari L. K., Maandag 28 Januari N. M.

TOERBEURTEN voor de commissarissen der maand van de Leden der plaatselijke schoolkommissie te Soerakarta.

Januari | H. K. H. Wilkens en
| C. A. H. Kuhr.

Vertrekdagen der Mails.

in de maand Januarij 1884

F 3. — 17. — 31.

N 9. — 19. — 30.

E 10. — 24

De Regeeringsalmanak voor 1884 bevat twee kaarten: een van den Oost Indischen Archipel en een van Java (beiden op een blad.) Deze kaarten zijn bijzonder nuttig, de voornaamste lijnen van vervoer en gemeenschap aangevende. Voor Java komen er nog de tramways op voor. De Regeeringsalmanak is een nuttig en met zorg te zamen gesteld werk, wel wat al te uitgebreid, dat zeker in een ieders handen zou wezen, als het niet zoo erg duur was.

De Regeering heeft aan den heer Wiltich vergunning verleend om ten behoeve van zijne onderneming Sonogenting en alleen ter drijving van een waterwiel, dat dienen moet voor ontbolstering van koffie, gebruik te maken van het water uit de door zijne onderneming stroomende rivier Leding, onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat het water niet mag worden gebezigd tot het besproeien van sawas.

Aan de landhuurders in Solo en Djokdja zal, als het concept reglement definitief ingevoerd wordt, ook het planten van padie verboden worden. Men ziet hieruit dat de wegen der Regeering onnaspeurlijk diepzinnig zijn, want wat haar kan leiden om de Cultuur van het hoofdvoedsel in Indie tegen te gaan, of ten minste te bemoeielijken, moet voor velen een raadsel wezen. Dat men toch niet vergeet, dat hongersnood een der ergste plagen is, die er bestaan en het plicht is van een ieder zonder onderscheid, om alles te doen om ze te voorkomen.

In dit jaar zal te Amsterdam een groote loterij gehouden worden te 's Hage. Loten zullen ook in Nederlandsch Indie verkrijgbaar worden gesteld, maar waar en bij wien is nog niet bekend.

Mr. Reelfs heeft in het Nieuws- en advertentieblad voor Probolinggo en omstreken een paar artikelen geschreven, waarvan wij de lezing ten eerste aanbevelen. Ze zijn getiteld: EEN MINISTERIEEL RECHTSBEGRIJF. Het slot luid aldus:

»Het stelsel dat voor den dwangarbeid wordt gevolgd is een bespotting van alle mogelijke gevangenisstelsels. Het eenige goede, vooral bij kleine misdrijven, is dat van den rottan. »geef ze 10 of 20 slagen en laat ze dan loopen: au revoir. Dat is goedkoop tevens. »Maar, ach, een klein heer heeft vele jaren ge-

beten, voor haar kind bewaard, te verdedigen. In mijn waggon reutelden twee jonggehuwen in elkanders armen: zij hoopen niet, zij waren bewegingloos. Daarbij waren de portieren open, de menschen stegen uit, slenterden langs den trein, als losgelaten dieren, die op een proef loeren. Alle stonden vernemden zich: een zeer vermoedend man, naar men zeide, een hooggeplaatst ambtenaar, weende, hangende aan den hals van een handwerksman en sprak hem vertrouwelijk toe. Reeds in de eerste uren, waren de lampen uitgebrand en de vuren der locomotief gebluscht. Als men van een waggon naar den ander ging, bevoelde men de wielen, om zich niet te stooten en zoo kwam men aan de locomotief, die herkend werd aan hare koude drijfslag, als ook aan hare als ingeslapen zijden, onnutte kracht, zwijgend en onbewegelijk in de duisternis. Niets was afgrijpselijker om aan te zien dan die trein, in de aarde onnuut, levend begraven, met zijne reizigers, die een voor een stierven.

Ik schepté behagen in mijnen toestand, ik genoot van het akeligste tot in zijne minste bijzonderheden. Gebrul als van wilde dieren klonk door de benauwde lucht. Dikwijls op eens viel een buurman, die men niet wist dat hij er was, die men niet zien kon, tegen uw schouder aan. Maar ditmaal leed ik het eerste aan koude en gebrek aan lucht. Nog nooit had ik het zoo koud gehad; een mantel van sneeuw hing om mijne schouders, een zware vochtigheid stortte gelijk regen op mijn schedel. En ik stikte daarbij, het scheen mij toe, dat het vervulft op mijne

»leden, zoovele tonnen gouds uit den Inlander »geranseld, dat hij op zijn ouden dag, even als »sommige vrouwen, na een welbesteed leven, »onder den kansel plaats koos en met het ro- »tanstelsel was het gedaan en tevens met? »Natuurlijk, après nous le déluge.

In 1861 was de groote bandjir, die geheel Soerakarta hoofdplaats tot verscheidene voeten hoog onder water zette. Het was dan ook een overstroming die het grootste gedeelte van Midden Java teisterde en was men van heinde en ver niet met geld bijgesprongen, het zou lang geduurd hebben voor die schoone streek weder op haar verhaal was gekomen. Men had verwacht dat, daar Solo zoo dikwijls last van bandjirs had en na die strenge les iets zou gedaan worden om, ten minste te beproeven, Solo voor die plaag te vrijwaren. Maar er werd niets gedaan onder den Resident F. N. Nieuwenhuizen: deze ster aan den politieken hemel ondergegaan voor Atjeh, stelde zich tevreden met een rapport van den Toemengoong van Sragen, dat de Bengawan tusschen Moenkong en Sragen een ander bed had gekozen, door van een bocht een rechte lijn te maken. In 1864 was er weder een overstroming van eenige beduidenis, maar de heer Nieuwenhuizen, die toen op het punt stond om met verlof naar Nederland te gaan, vond het waarschijnlijk niet meer der moeite waard om zich met dergelijke kleinigheden te bemoeijen en de zaak bleef zooals zij was. De volgende Residenten deden ook niets. De architect bij den waterstaat P. A. Keijser is in 1866 met een vriend begonnen om een project zamen te stellen, wat ten doel had om Solo een goede afwatering en toevoer van water tot besproeing en blussching van brand te bezorgen. Dit begin is bij eenige peilingen gebleven, daar de architect met waterstaatswerkzaamheden in eens overladen en spoedig daarna naar Djokdjakarta werd overgeplaatst. Later heeft Jhr. van der Wijck als assistent Resident zich ook daartoe moeite gegeven en had zich daaromtrent verstaan met den toenmaligen Keizerlijken architect. De laatste, zonder zelfs te kunnen waterpassen had echter met ongekenden spoed een project in elkander geslagen, waarin torens van Babel en stoomgemalen voorkwamen, waar op den voorgrond stond dat de Negrie f 80,000 bijeen moest brengen, welke in handen van den architect gestort, tot de verwezenlijking van het project zouden moeten dienen. Dit kwam echter wat gewaagd voor en die zaak bleef in de pen, zeker gelukkig voor de beurz en van Solo's ingezetenen. De bandjir van 1874 scheen nog niet hoog genoeg te zijn, om den heer Keuchenius ten dezen opzichte wakker te schudden en tot heden toe is er letterlijk niets door het bestuur gedaan.

Volgens Javaansche, voor zooveel zulks mogelijk is, deskundigen moet er wel wat aan te doen zijn. Wij deden reeds moeite om er achter te komen, als wij nog daarin slagen, brengen wij de lezers van de Soerakartasche Courant daarvan op de hoogte.

Intusschen hopen wij van harte, dat Solo van verdere overstromingen zal bevrijd blijven. Al hebben er geen ongelukken plaats, het huis vol modder en een gedeelte van zijn goed bedorven te zien, kan waarlijk geen genot genoemd worden.

Woensdag jl had het den geheelen dag geregend en enkele waerwoesplers hadden hun opinie geuit, dat het wel eens bandjir kon worden. Des avonds tegen zes ure was de kalie Peepee vol en de kalie Larangan insgelijks. Tegen zeven ure trad de laatste buiten hare oevers. Lodji-woeroeng, Kahoeman, de gevangenis en de omliggende desas, waaronder Krapak, stonden spoedig onder water en tegen elf ure stroomde het o. a. de Europeesche huizen en de laag gelegen kamers en paviljoens van

borst zakte, de geheele berg drukte en verpletterde mij. Toch had er een reddingskreet weerklonken. Sedert lang hadden wij ons verbeeld van in de verte een dof geluid te hooren en wij vleiden ons met de hoop, dat er in onze nabijheid gewerkt werd. Ons behoud moest echter niet van daar komen. Een van ons had een luchtschacht van den tunnel ontdekt en wij liepen er allen heen om het te zien, het gat waardoor men een blauwe vlek, zoo groot als een ouwtje bespeurde! Het was de hemel, wij gingen op onze teenen staan, wij rekten ons uit om adem te krijgen, duidelijk zagen wij zwarte stippen, die zich bewogen en dat moesten werkliden, bezig met onze redding, wezen. Een kreet: »gered! gered! ontsnapte uit aller mond, terwijl dat de bevende armen naar die kleine blauwe vlak reikten.

Het was het geweld van die kreet dat mij deed ontwaken. Waar was ik? Zeker nog in den tunnel. Ik vond dat ik, zoolang ik was, nederlag en ik gevoelde rechts en links harde wanden, die mijne zijden te zamen knepen. Ik wilde opstaan, maar ik stootte hevig het hoofd! Knelde de rots mij dan overal? En de blauwe plek was verdwenen, de hemel was er, zelfs in de verte niet meer. Ik stikte nog altoos, ik klappertande en rilde.

Op eens herinnerde ik mij alles. Van afgrijzen rezen mijne haren te berge, ik gevoelde de geheele vreeselijke waarheid in mij dringen, van de voeten tot het hoofd toe. Had mij eindelijk die bezwijming, die mij zooveel uren, straks als een lijk, gebonden had, verlaten? Ja, ik bewoog mij, ik bevoelde met

het logement Schichten binnen. De gevangenen waren erg onrustig en poogden uit te breken, ten bewijze waarvan zij een deur van ijzer, trachtten te forceeren, iets wat hun bijna gelukt was. Het leven dat zij maakten veroorzaakte geen aangename stemming onder de bewoners van Lodji-woeroeng, daar zij vreesden dat als het den opgelatenen gelukte om uit te breken, Lodji-woeroeng de eerste plaats hunner nieuwe misdaden zou wezen, waarvoor de bandjir hun de gelegenheid des te schooner maakte. De finke houding van den Cipier Provoost en van den Sergeant, de kommandant der gevangenis wacht, was oorzaak dat er geen uitbraak plaats had. De deur was wel beschadigd, maar hield het toch vol. Het water stond tot aan de knieën en in de Europeesche huizen nog hooger. Niet wetende hoe hoog het nog rijzen zou, waren enkele bewoners zoo wijs geweest van een vlot uit bamboe, die aan kwam drijven, zamen te stellen en daarop met het hoog noodige plaats te nemen. Gelukkig hield ten een ure het water op te rijzen en tegen twee ure begon het te dalen, met zulk een snelheid, dat des morgens ten acht ure de rivieren weder binnen hare oevers waren teruggekeerd, een onnoemelijke ellende van modder en vochtigheid achterlatende waarvan de bewoners van bovengenoemde wijker en kampongs nog lang genot zullen hebben zelfs als de bandjir zich niet herhaald. Ongelukken hebben er, voor zooveel wij vernamen, geen plaats gehad. Een oude vrouw, in de desa Kahoeman was door hare eigene hoofdigheid bijna verdrongen, daar zij het huis wa zij bezat niet wilde verlaten, om op haar meubilaire: een bamboezen balie-bale, een paar kookpannen, een gendie en een petroleum nachtlampje te passen. Gelukkig voor haar dat de burenen geweld gebruikten. Van het achterste gedeelte des ringmuurs van de gevangenis is een stuk ingestort en ook een muur van den Mangkoe-Negoroschen dalem. Het eerste geeft ons geen groot idee van de soliditeit van het bouwen. De gevangenis is om zoo te zeggen nieuw, dit is de eerste overstroming van eenig belang, die er plaats heeft, nu reeds toont de ringmuur, dat het metselwerk veel te wenschen overlaat. Wat zal er bij volgende bandjirs gebeuren? zal de gevangenis solider gebouwd zijn dan de muur die om haar heen staat? We willen het hopen, maar gelooven toch dat een zeer nauwkeurig en consciencius onderzoek naar die gevangenis een dringende zaak is. De Resident heeft Donderdag morgen het ingestorte gedeelte in oogenschouw genomen; hij was vergezeld van den eerst-aanwezenden ambtenaar van den waterstaat en zijn wij goed ingelicht, dan zal de reparatie onverwijld geschieden, iets wat zeer noodig is, daar er voor de gevangenis nu een schildpost meer moet uitrukken, wat, door het Atjehsche decimeeren, voor het garnizoen weder bezwarend is.

Kebalen, Poerbajan de school-koe- en achterstraat hebben ook water gehad, maar zonder dat het in de huizen drong, op het erf van het Residentie-huis stond het ook, maar bracht, behalve wat modder, geen schade.

Verspreide Berichten.

De Regeering heeft bepaald, dat het college van curatoren voor het Gymnasium Willem III ook toezicht zal uitoefenen op de Hoogere Burgerschool voor meisjes. De Directeur van Justitie heeft het voorstel gedaan, om een bedrag van f 150.— ter zijner beschikking te stellen, tot aankoop van lektuur voor de gevangenen. Een vroeger gedaan voorstel om f 2000.— daarvoor te mogen hebben werd door den Gouverneur Generaal te hoog geacht, De Directeur zal het nu meer met f 150.— doen Als hij ze krijgt. — Te Pasoeroean wordt een tweede drukkerij opgezet. Of er een tweede Courant zal komen is nog niet bepaald. Is dit het geval dan is er voor de makelaars in godvruchtigheid volop werk om die nieuwe Courant te dwarsboomen. — Te Batavia loopt een

mijne handen de planken van de doodkist. Een laatste proef moest ik nog nemen: ik opende den mond, ik sprak en riep natuurlijk: Margaretha. Maar ik had geschreeuwd en mijne stem had in die pijnhouten doos zulk een schorren klank gekregen, dat ik er zelf van schrikte. Mijn God! was het dan waar? ik zou kunnen loopen, roepen dat ik leefde en mijne stem zou niet gehoord worden en ik was opgesloten, bedolven onder de aarde.

Ik deed een laatste poging om mij te bedaren en na te denken zou er geen middel bestaan om hieruit te geraken? Mijn droom begon weder, mijn hersens werkten nog niet met juistheid en in mijn verbeelding zag ik weder de schacht en het stijpe van den hemel, waarbij de wezenlijkheid kwam van de groeve, waarin ik stikte. De wijd opengespalte oogen zagen slechts duisternis. Misschien zou ik een gat, een spleet, een stijpe licht zien! Maar er gingen vuurvonken in den nacht voorbij, roode vlammen vergrootten zich en verdwenen dan. Niets, een zwarte afgrond, die onpeilbaar was. Toen kwam de helderheid terug, ik kon die nachtmierie op zijde schuiven. Als ik een uitkomst wilde zoeken, had ik al mijn verstand noodig.

(Wordt vervolgd.)

gedeelte van het garnizoen in modderkleurige pantolons. De stof waarvan die inexpressibles gemaakt zijn mocht nog slechter zijn dan van het militaire stroozak-kengoed en dat is al niet heel extra.— De Deli Sigaren van de merken Pel en van der Heijden worden grif van de hand gezet, dat van Pruijs van der Hoeven is volstrekt niet gewild. Het staat bekend als wormstekig. Een Engelsch officier zal de expeditie naar Teton bijwonen, misschien zal er ook een geexamineerd onderwijzer in het Engelsch mede gezonden worden om de Nederlandsche manschappen in die taal te onderwijzen.— Het krokot kanaal te Batavia is in zulk een toestand geraakt, dat het meer geschikt is om er in te jagen dan om er in te visschen. Dit schijnt echter menigeen reden tot ontevredenheid te geven, daar te Batavia troebel water genoeg is.—

TELEGRAMMEN.

Uit Batavia, 15 Januari.
Officieel

Overgeplaatst naar Atjeh, de kapitein kwartiermeester Kley.
naar Tjilatjap, de militaire apotheker der 2e klasse van Wisselingh en de officier van gezondheid Wijckerheld Bisdom;
naar Salatiga, de officier van gezondheid Sulher.

Benoemd tot kapitein der Chineezen te Pontianak, Lim Njeem Sen;
tot tijdelijk tweeden commies bij het departement der marine, Elshout;
tot derden commies bij het departement der marine, Friten;

Eervol ontslagen Donkel, tweede commies bij 's land Kas te Semarang;
Belast met het vervullen der betrekking van tweeden commies bij 's lands Kas te Semarang, van den Bergh.

De ambtenaar tot tegengang van den opiumsluikhandel Bonvalet, te Padang, is eervol ontslagen.

De zaak Bufo wordt openbaar behandeld. De acte van beschuldiging is voorgelezen.
Bij het verhoor van de hoofdgetuige, het Chineesche meisje, werd het publiek verwijderd en de deuren gesloten.

De zitting van den Raad van Justitie in de zaak Bufo, is ten half twee verdaagd.

De aspirant-controleur Andreas is geplaatst in de Westerafdeling van Borneo.
de controleur van Oldenborgh is geplaatst op Sumatra's Westkust.
de controleur le Roux is geplaatst in de Lampongsche districten.

Volgens een gerucht zal de Heer Tromp Gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, benoemd worden tot lid in den Raad van Indië, terwijl als zijn vervanger wordt genoemd, de Heer Laging Tobias.

Geplaatst te Batavia, de eerste luitenant Breyer;
te Buitenzorg, de onderwijzeres, Bruigom;
te Menado, de onderwijzeres, Voll;
Overgeplaatst van Tegal naar Djocjarta, de hulponderwijzer, Pontier;
van Menado naar Boelekomban, de hulponderwijzer, Prins;
van Buitenzorg naar Tegal, de onderwijzeres, Binnendijk;
naar Polonia, de eerste luitenant, van Heutz.

Tegal, 10 Januari. De paardenarts Hoogkamer verklaart dat de heerschende veeziekte te Pamalang, het mond- en klauwzeer is.

Amsterdam, 14 Januari.

JAVA-KOFFIE gewone bereiding, particulier 36%.
JAVA-SUIKER, no. 14, 28.

Uit Batavia, 16 Januari.

De heeren mrs. Dankmeijer en de Vries zijn ter beschikking gesteld van den President van den Raad van Justitie te Semarang, om bij de griffie van dien Raad werkzaam te zijn.

De Engelsche mail van 14 December is aangekomen.

De luitenant ter zee, met verlof, de Booy is op nonactiviteit gesteld.

De luitenant van Baerle is eervol vermeld voor zijn moedig gedrag bij de krijgsvaarringen op Atjeh in April 1882.

De Anglo-Egyptische Bank biedt tien miljoen pond aan, voor den aanleg van een tweede Suez-Kanaal.

De Deutsche Kroonprins is van Madrid naar Italie vertrokken en zal daar den Koning en den Paus bezoeken.

De uitbreiding die de brand, in het Palais

de la Nation te Brussel, gekregen heeft, wordt toegeschreven aan een gebrek in den bouw.

Volgens een Londensche correspondentie verkeert de bemanning van de *Nisero* in doodsgevaar.

In de vergadering van de Koloniale Bank is medegedeeld dat voor vier miljoen gedisconteerd is; het winsteijfer bedraagt f321.000.— de uitkeering vijftig gulden per aandeel.

Canton wordt in staat van verdediging gebracht.

De Fransche troepen zending wordt verhaast. De gezondheidsraad te Cairo is opgeheven.

Omtrent de Australische confederatie deelt men nog mede;
dat elke kolonie in den Bondsraad is vertegenwoordigd;

dat de Bondsraad wetgevende macht heeft en jaarlijksch zal vergaderen;
dat de eerste vergadering zal plaats hebben in de hoofdstad van Tasmanië,

Z. E. de Gouverneur Generaal had, in tegenwoordigheid van den heer Sprenger van Eijk, een conferentie met de hoofden der departementen van algemeen bestuur, over de Indische begroting.

Het verhoor van Lim Oenjo, zaak Bufo, wordt met gesloten deuren voortgezet.

Het voorstel is gedaan om den termijn voor het vermoedelijk overlijden der slachtoffers van de Krakatauramp vast te stellen op een jaar.

Uit Batavia, 17 Januari.

Tot tweeden commies bij het departement van Marine is voorgedragen, van Lingen.

Het stoomschip *Sumatra* arriveerde 16 dezer te Amsterdam.

De heer Sprenger van Eyk is heden per Fransche mail vertrokken.

Het verhoor van Lim Oenio, zaak Bufo, werd heden met gesloten deuren voortgezet en met dat van den tweeden getuige werd aangevaugen.

Officieel.

Overgeplaatst van de Lampongsche districten naar Batavia, de opzichter der tweede klasse de la Rambelje.

Benoemd tot assistent-resident van Sampang, Madoera, Lublink Weddik;
tot eersten commies op het residentiebureau te Bengkalis, Landman;
te Bandung van den Broek;
tot bootsman bij de marineinrichtingen te Onrust, van der Aa;

tot waarnemend bootsmansmaat bij de marineinrichtingen te Soerabaja, Hille.

Eervol ontslagen Bruininga, gewezen schipper;

Tan Eng Bie, kapitein der Chineezen te Semarang, met behoud van zijn titel en onder toekenning van een gouden medaille.

Geplaatst te Batavia, de tweede luitenant der artillerie, de Neve, Carben en Alberti;

te Willem I, de tweede luitenant der artillerie Hoffmann;
te Weltevreden, de officier van gezondheid Groothoff.

Overgeplaatst naar Kedong-kebo, de officier van gezondheid van der Vemer;
naar Banjoe Biroe, de tweede luitenant der infanterie van der Nagel;
naar Tjilatjap, de tweede luitenant der infanterie de Wilde.

Aangeslagen vendutiën.

Op Maandag den 21e Januari 1884 in het pandhuis van den Chinees TJAN GOANLIE in 't Chineesche kamp te Kepatian van onuitgeloste pandgoederen.

Op Dinsdag, Woensdag en Donderdag den 22e, 23e en 24e Januari 1884 te Mangkoenagan, van de nagelaten goederen van Pangeran ARIO SOERIO MATARAM.

Op Vrijdag den 25e Januari 1884 in het pandhuis van den Chinees TJAN GOANLIE in het Chineesche kamp te Kepatian van onuitgeloste pandgoederen.

De Vendumeester,
H. C. VISSER.

Advertentiën.

Voor het land.

Bekendmaking.

De Resident van Soerakarta maakt bekend dat de tarieven aanwijzende de verhouding van de huurwaarde van het meubilair en de rijtuigen bedoeld bij art. 23 der ordonnantie van 30 December 1878 (Staatsblad No. 349) door hem voor het jaar 1884 zijn vastgesteld op den zelfden voet als die voor 1883 zonder éenige verandering.

SOLO, den 7en Januari 1884.

De Resident vd.
MATTHES.

(45)

OPENBARE VERKOOP.

Op Donderdag 14 Februarij 1884

des voormiddags ten 10 ure, ten kantore van den ondergeteekende,

Van het huurland

TRENGJENG, KLATEN, SOERAKARTA:
groot ongeveer 282. Bouws.
Solo, 15 Januarij 1884.

D. BODDE.

Notaris qq

Internationale Crediet- en

Handelsvereeniging

»ROTTERDAM»

(46)

Te koop gevraagd!

Bengaalsche koeijen,

elk per dag minstens vier flesschen melk gevende en niet ouder dan zes jaren.

Men adresseere zich bij de uitgevers van deze Courant onder het nummer van deze advertentie.

(44)

Verzorgings-Gesticht

SOERAKARTA.

Wordt gevraagd voor deze inrichting een 2e Regent en 2e Regentes.
Gehuwd.

HOOFDVEREISCHTEN: Bekendheid met Administratie; bijzondere geschiktheid om met kinderen om te gaan.

HOOFDVOORWAARDEN:
Vrije woning in het gesticht, voeding, vuur, licht, geneeskundige behandeling en medicijnen voor rekening van het gesticht.

Tractement overeen te komen naarmate de waarschijnlijke geschiktheid. Zij die een ambacht verstaan, hebben de voorkeur en deelen dan ook procentisch in de winsten der Ambachtschool.

Reflectanten wenden zich schriftelijk, franco, of liefst in persoon tot den Secretaris van het Verzorgings-Gesticht.

Namens het bestuur v. h. V. Z. G.

A. MACHIELSE.

President.

H. VAN GROLL,

Secretaris.

(38)

Planten en Dierentuin te Batavia
Premieleening f 500.000

100.000 Loten f 5 per Lot

AFLOSBAAR MET GELIJK BEDRAG.

Prijzen van f 50.000 f 20.000

f 15.000 enz. (30)

LOTEN VERKRIJGBAAR BIJ DE HEEREN:

SOESMAN & Co. te Soerakarta.
SOESMAN & Co. » Djocjakarta.
B. J. EEKHOUT, » Djocjakarta.
J. W. VAN OORDT. » Bojjolali.

De ondergeteekende belast zich met

OPMETINGEN.

ook van landelijke ondernemingen.

J. G. M. A. CARLIER

(26)

gezworen Landmeter

Verkrijgbaar bij

THOOFT & BUNING.

N. P. VAN DER STOK,

oud-officier van gezondheid bij het O.-I. leerg

HANDLEIDING

VOOR

NIET-GENEESKUNDIGEN

IN

Nederlandsch-Indië.

Met 7 uitslaande platen.

Ten gebruike op plaatsen waar zich

geen geneesheer bevindt, voor

Ambtenaren, op patrouilles,

enz. enz. (21)

Prijs f 5.— franco per post f 5,50.

Steeds voorhanden:

POSTTARIEVEN.

TELEGRAAF-TARIEVEN voor 3 kringen berekend tot 200 woorden.

TARIEVEN voor KOELIELOONEN buiten de lijn.

(6) THOOFT & BUNING.

THOOFT & BUNING — Soerakarta

bevelen zich beleefdelijk aan voor hunne

Drukkerij en Binderij

en

HANDEL (7)

in Papier-, Schrijf- en Kantoorbehoefden.

Spoedige bediening en nette aflevering gegarandeerd.

PRIJSCOURANTEN worden steeds gratis verstrekt.

VAN RUIJVEN & Co.

SOLO

Hebben steeds voorhanden, alle Likeuren van Wijnand Focking, waaronder de zoo gewilde

Cherry Brandy

alsmede

ROODE en WITTE

PORTWIJN

MERK GEBR. STEURS.

(9)

Mevrouw A. Klein

modiste Samarang.

Beveelt zich aan voor het opmaken en leveren van alle toiletten, welke tot het dames modevak behooren. (36)

Mevrouw A. Klein

modiste Samarang.

is ruim voorzien van fluweel, satijn, zijde, popelines, cachemiren stoffen, satines, percales-linten, bloemen, franjes, veeren en alle soorts ten gazen, groote keuze dameshoeden, volgenlaatste seizoenen in Europa. Heeft ook voorraad, dig een keurige collectie portierregooderen, stoffen. (37)

Verkrijgbaar

BIJ

Thooft & Buning — Soerakarta.

PAPIEREN IN DIVERSE SOORTEN.

ENVELOPPEN.

KANTOORBENODIGDHEDEN.

INKTEN, IN ZEER VELE SOORTEN.

PRACHTALBUMS.

DIVERSE SPELLEN, enz. enz. (5)

THOOFT & BUNING — Soerakarta.

leveren op aanvraag dadelijk

Schijfschietregisters en Afstandsbeplatingen, afzonderlijk gebonden.

Gedrukte Aanteekeningboekjes.

Naamlijsten.

Kleedinglijsten.

Strafboeken.

Menageboeken met sterkte Register.

Proces-Verbaal. Getuigen Verhooren.

Beklaagden Verhooren.

Venduverantwoordingen, enz. enz. (4)

Verschenen:

(8)

Kantoor-Almanakken

Zak-Almanakken

netjes ingebonden.

Scheurkaienders

diverse soorten.

over 1884

THOOFT & BUNING.

